

3. 2. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Klíšťová encefalitida

Klíšťová encefalitida je infekční onemocnění mozku a mozkových blan, které je přenášeno klíšťaty. Počet nemocných klíšťovou encefalitou se každým rokem mírně zvyšuje a jako jedinou účinnou ochranou zůstává včasné očkování.

Přenos klíšťové encefalidity

Nejčastěji dochází k onemocnění po přisátí infikovaného klíštěte. Virus mohou přenášet všechna vývojová stadia klíštěte obecného. Další možnou cestou přenosu je požití nepasterizovaného mléka, nebo z něho vyrobených mléčných výrobků.

Charakteristika onemocnění

Tato nemoc probíhá často záludně ve dvou fázích: u asi 2/3 nemocných se nejprve dostaví chřipkové potíže: teplota, únava, pobolívání hlavy, pocit rozlámanosti. Nemocný navštíví lékaře, ten klíšťovou encefalitu nepozná a léčí ji jako nachlazení. V této fázi nemoci je totiž toto onemocnění od běžné letní chřipky nerozpoznatelné. Po několika dnech se nemocnému uleví, cítí se zdravý nebo jen unavený, teplotu nemá, a proto ho překvapí objevení příznaků druhé fáze nemoci, kdy dojde znovu k vzestupu horeček, objeví se světloplachost, zvracení a velké bolesti hlavy. Vyšetření a klinický nález pak prokáží zánět mozku, mozkových blan či obou jednotek dohromady, což je nejběžnější případ.

Při klíšťové encefalitidě mohou vzniknout poruchy vědomí, mohou se v čase vyvinout obrny a u velmi těžkých průběhů je postižení mozku a míchy tak závažné, že jsou porušena životně důležitá centra a nemocný může na tuto nemoc i přes intenzivní péči zemřít.

Jedna čtvrtina nemocných se setká s tzv. postencefalitickým syndromem. Stanou se obětí dlouhodobých potíží (bolest hlavy, snížená schopnost soustředění, nevykonnost, nespavost, závratě, podrážděnost..).

Výskyt klíšťové encefalidity

V České republice je klíšťová encefalitida nejčastěji hlášenou infekcí postihující nervový systém. Počet hlášených onemocnění se ročně pohybuje ve stovkách, obvykle mezi 500-700 případy. Toto závažné onemocnění se nevyskytuje jen na území České republiky, ale zasahuje i okolní státy ve střední Evropě, část skandinávských a pobaltských zemí.

[Zvětšit obrázek](#)

Klíšťová encefalitida je nákaza s přírodní ohniskovostí. Vyskytuje se zejména lesích a v oblastech podél vodních toků a vodních ploch.

Nejvyšší nemocnost je v ohniscích Jihočeského regionu, zejména v okrese České Budějovice a Český Krumlov. Dalšími postiženými oblastmi jsou lokality severočeského Polabí a oblast Prahy.

Nejčastěji dochází k nákaze při pobytu v přírodě, tj. při procházkách, sběru lesních plodů, zahradničení, sportování....

V absolutních počtech v roce 2001 onemocnělo v celé České republice 633 osob, v roce 2002 nemoc postihla 646 osob.

Očkování

Jedinou účinnou ochranou proti onemocnění klíšťovou encefalitou je očkování. Nejvhodnější dobou pro očkování jsou chladné měsíce roku, očkovat však lze i v letních měsících podle tzv. zrychleného očkovacího schématu.

Firma Baxter nabízí očkovací látku, která je určena k aktivní imunizaci proti virové klíšťové encefalitidě pro děti i dospělé. Základní klasické i rychlé očkovací schéma se skládá ze tří dávek.

Základní očkovací schéma:

1. **1. dávka:** co nejdříve (platí pro chladné i teplé období roku)
2. **2.dávka:** 1-3 měsíce po 1. dávce (v chladném období roku), 14 dní po 1. dávce (v teplém období roku)
3. **3.dávka:** 9-12 měsíců po 2. dávce (v chladném i teplém období roku).

Každé 3 roky je doporučeno obnovit účinnost očkování jednou dávkou.

Zdravotní pojišťovny poskytují příspěvky na očkování proti klíšťové encefalitidě v rámci nadstandardních programů. O způsobu úhrady se musí pojištěnci informovat u své zdravotní pojišťovny.

Zdroj: www.rodina.cz

